

Τα πτυχία, διαβατήριο για την ανεργία

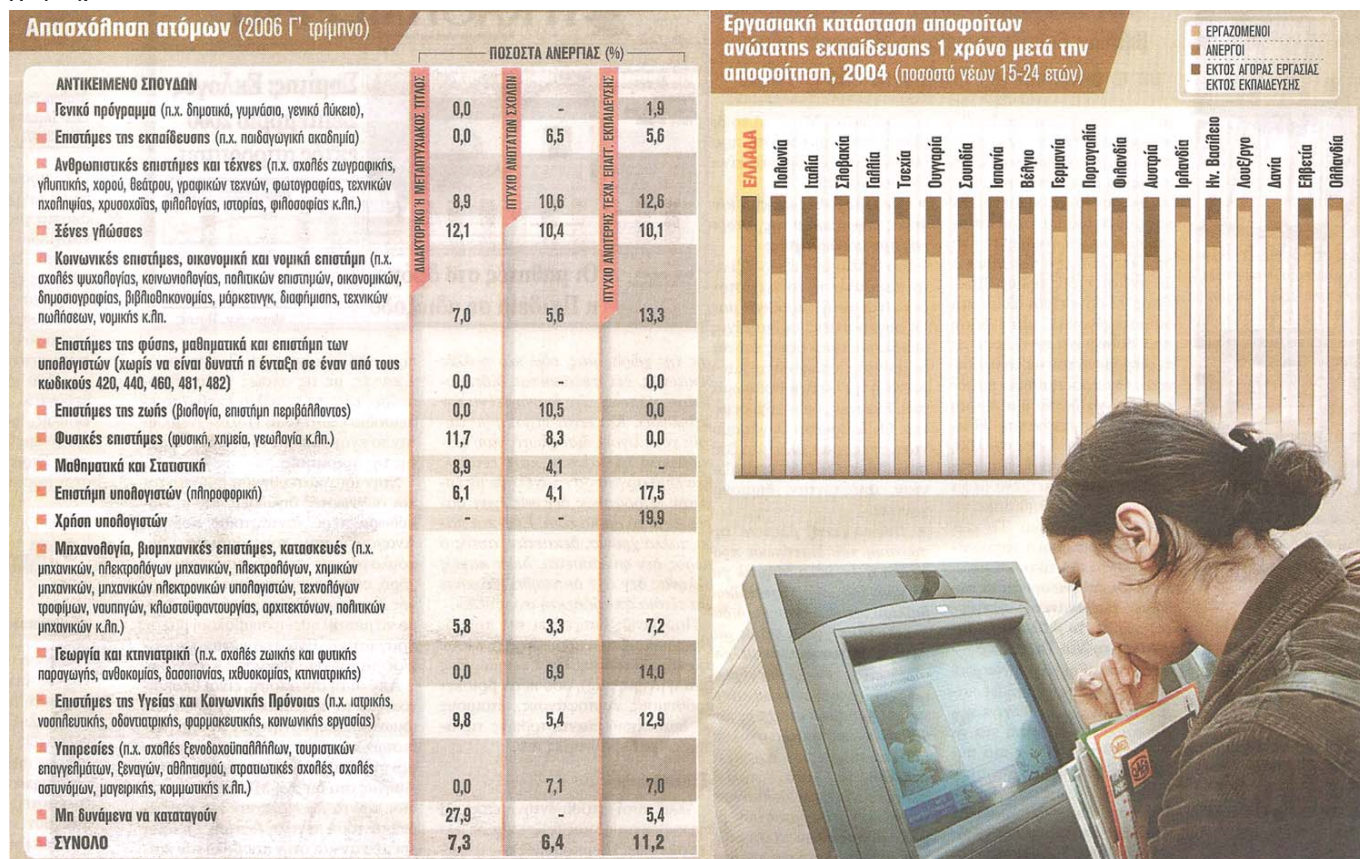
Της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΜΠΟΥΜΠΟΥΚΑ

Πιο μορφωμένοι αλλά εξίσου άνεργοι με τις προηγούμενες γενιές παραμένουν οι νέοι στην Ελλάδα. Τα προβλήματα που καθελώνουν τους αποφοίτους όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης για μεγάλα διαστήματα στο φάσμα της ανεργίας καταγράφει έρευνα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, η οποία δημοσιοποιήθηκε την περασμένη εβδομάδα.

Η σύγκριση των σημερινών νέων ηλικίας 18-24 ετών με αντίστοιχες ηλικιακές ομάδες της τελευταίας δεκαετίας επιβεβαιώνει πως τα πτυχία στην Ελλάδα, δεν είναι απαραίτητως διαβατήρια για την είσοδο στην αγορά εργασίας.

****Το 2005, περίπου 24% των νέων ηλικίας 18-24 στην Ελλάδα ήταν άνεργοι και οι μισοί από αυτούς σε μακροχρόνια ανεργία. Ο αντίστοιχος μέσος όρος στα κράτη μέλη του ΟΟΣΑ ήταν 15,7% (ένας στους πέντε μακροχρόνια άνεργος) και μόνο η Πολωνία και η Σλοβακία ξεπερνούσαν το δικό μας ποσοστό.**

****Επιπλέον η χώρα μας είχε το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό νέων (περίπου 20% της ίδιας ηλικιακής κατηγορίας) που ούτε σπούδαζαν, ούτε εργάζονταν κανονικά, ούτε διένυαν κάποιο στάδιο εργασιακής εκπαίδευσης (στην Ιταλία το ποσοστό ήταν 30% και πάνω από 10% σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες).**

Περιθωριοποίηση

Η μακροχρόνια παραμονή ενός νέου σε αυτή την κατηγορία θεωρείται ιδιαίτερα κρίσιμη, καθώς μπορεί να οδηγήσει σε εργασιακή περιθωριοποίηση και κοινωνικό αποκλεισμό. Οι απόφοιτοι λυκείου ή χαμηλότερων βαθμίδων εκπαίδευσης και ειδικότερα οι γυναίκες είναι πολύ πιθανότερο να εγκλωβιστούν σε αυτή την ομάδα που ούτε σπουδάζει ούτε εργάζεται για μεγάλο χρονικό διάστημα.

****Υπολογίζεται πως, στην Ευρώπη, μεσολαβούν κατά μέσον όρο δύο χρόνια από το τέλος των σπουδών μέχρι να βρει κάποιος δουλειά.**

Στην Ελλάδα μεσολαβούν κατά μέσον όρο 21 μήνες μέχρι να βρεθεί μια πρώτη -οποιοδήποτε είδους- δουλειά και άλλοι 30 μήνες στη συνέχεια -δηλαδή πάνω από 4 χρόνια συνολικά- μέχρι να βρεθεί μόνιμη δουλειά.

****Την αρνητική πρωτιά κατέχουμε και στο ποσοστό των νέων που έχουν βρει δουλειά έναν χρόνο μετά το τέλος του σχολείου ή των σπουδών τους: Περισσότεροι από 50% είναι εκτός αγοράς εργασίας.**

****Στις περισσότερες άλλες χώρες μέλη του ΟΟΣΑ διαπιστώνονται πολύ σημαντικές διακυμάνσεις μεταξύ των αποφοίτων από διαφορετικές βαθμίδες εκπαίδευσης. Όσο πιο υψηλού επιπέδου σπουδές ολοκληρώσει κάποιος τόσο λιγότερες πιθανότητες έχει να είναι άνεργος έπειτα από έναν χρόνο.**

Η ανεργία (%) κατά φύλο και επίπεδο εκπαίδευσης

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	2006 (1 ^ο τρίμηνο)		
	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Διδακτορικό ή μεταπτυχιακός τίτλος	5,6	9,8	7,3
Τριτοβάθμια εκπαίδευση	3,9	9,1	6,4
Πτυχίο ανώτερης τεχνολογικής επαγγελματικής εκπαίδευσης	6,7	15,8	11,2
Απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης	5,4	15,6	9,4
Απολυτήριο τριτάξης μέσης εκπαίδευσης	5,5	14,6	8,2
Απολυτήριο Δημοτικού	4,1	9,7	6,2
Μερικές τάξεις Δημοτικού	4,1	4,0	4,1
Δεν πήγε καθόλου σχολείο	6,8	5,5	6,2
ΣΥΝΟΛΟ	5,1	13,0	8,3

* Περιλαμβάνονται και οι μη απόφοιτοι με τουλάχιστον, έναν χρόνο φοίτησης

Πηγή: ΕΣΥΕ

Το ίδιο σχεδόν ισχύει και στη χώρα μας: Άνεργοι παραμένουν 45% των αποφοίτων ανώτατης εκπαίδευσης, 55% αποφοίτων λυκείου και 80% όσων σταμάτησαν το σχολείο.

**Ολο και πιο συχνά, η πρώτη δουλειά που βρίσκει κανείς είναι προσωρινή, χαμηλά αμειβόμενη και επισφαλής. Η προσωρινή εργασία είναι πλέον κανόνας στους κόλπους της Ευρώπης. Δεν θεωρείται απαραίτητως ένα δυσμενές στάδιο, γιατί προσφέρει εργασιακή εμπειρία και λειτουργεί σαν δοκιμαστικό στάδιο μέχρι να αποφασίσει ο καθένας τι δουλειά προτιμά.

Χαμηλές οι αμοιβές

Μετατρέπεται, όμως, σε εργασιακή παγίδα, όταν δεν υπάρχει διέξοδος προς μια μόνιμη και σταθερή δουλειά.

Μέση διάρκεια αναμονής για τη μετάβαση από το σχολείο στην αγορά εργασίας στην Ευρώπη, 1994-2000

	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΕ ΜΗΝΕΣ	
	Μέχρι την ανεύρεση οποιασδήποτε δουλειάς	Μέχρι την ανεύρεση μόνιμης δουλειάς
Αυστρία	19,9 (23,2)	33,0 (25,1)
Βέλγιο	20,4 (23,4)	45,0 (25,0)
Δανία	14,6 (22,7)	21,3 (28,7)
Φιλανδία	27,6 (24,5)	44,3 (24,9)
Γαλλία	24,3 (21,6)	40,7 (25,9)
Γερμανία	18,0 (18,0)	33,8 (22,3)
ΕΛΛΑΔΑ	21,3 (19,2)	51,5 (25,6)
Ιρλανδία	13,2 (22,6)	28,7 (30,1)
Ιταλία	25,5 (20,6)	44,8 (24,9)
Πορτογαλία	22,6 (21,8)	51,5 (24,2)
Ισπανία	34,6 (22,4)	56,6 (17,4)
Ην. Βασίλειο	19,4 (20,0)	36,1 (24,1)

**Οι περισσότεροι νέοι στο σύνολο των μελών του ΟΟΣΑ, όπως και στη χώρα μας, απασχολούνται στον τομέα του εμπορίου και στα τουριστικά επαγγέλματα.

Οι αμοιβές συνήθως επιτρέπεται να είναι χαμηλότερες από αυτές που ορίζουν οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας, επειδή θεωρείται ότι ο εργοδότης προσφέρει εργασιακή εμπειρία που δεν έχει αποκτηθεί κατά την διάρκεια των σπουδών. Υπάρχουν χώρες όπως η Δανία, η Ολλανδία, και η Βρετανία, όπου το ποσοστό των νέων 15-29 ετών που τυγχάνουν ενδοεργασιακής εκπαίδευσης κυμαίνεται μεταξύ 54% και 44%, ενώ από τους ενήλικες 30-54 ετών, παρόμοια εκπαίδευση λαμβάνει το 33-17%.

Στη χώρα μας τα αντίστοιχα ποσοστά είναι μόλις 4,3% των νέων και 1,2% των ενηλίκων.

**Μια εξίσου σημαντική παγίδα στην οποία πέφτουν όλο και περισσότεροι νέοι είναι το φαινόμενο της «υπερ-εκπαίδευσης», δηλαδή ο αυξημένος αριθμός εργαζομένων που απασχολούνται σε δουλειές οι οποίες απαιτούν πολύ λιγότερα προσόντα από αυτά που έχουν αποκτήσει κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Αδυναμία απορρόφησης

Εκτιμάται ότι, το 2005, «υπερ-εκπαιδευμένοι» ήταν πάνω από 20% των νέων 15-28 ετών στον ΟΟΣΑ (σχεδόν 30% στην Ελλάδα). Υψηλότερα είναι τα ποσοστά για τις γυναίκες, που υπερβαίνουν το 25% στον ΟΟΣΑ (στην Ελλάδα προσεγγίζουν το 40%).

Το συγκεκριμένο φαινόμενο αποδίδεται στη διόγκωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και στην αδυναμία της αγοράς να απορροφήσει τους αποφοίτους.